

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	10693 - Processos i Contextos Educatius / 1
Titulació	Màster Universitari de Formació del Professorat
Crèdits	3
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Carne Pinya Medina carne.pinya@uib.es	08:30	09:30	Dilluns	03/09/2018	25/02/2019	A111

Contextualització

L'assignatura "Processos i contextos educatius", juntament amb la de "Característiques organitzatives i curriculars de les etapes i dels centres d'ensenyament secundari" i la de "Interacció i convivència a l'aula", forma part del mòdul "Processos i contextos educatius", que amb els mòduls "Aprentatge i desenvolupament de la personalitat" i " Societat, família i educació", s'inclou en el bloc genèric dels Màster en Formació del Professorat".

D'entre els objectius del màster aquesta assignatura es relaciona directament amb els següents:

- * Conèixer la normativa i l'organització institucional del sistema educatiu i els models de millora de la qualitat aplicables als centres educatius.
- * Conèixer i analitzar les característiques històriques de la professió docent, la seva situació actual, perspectives i la interrelació amb la realitat social de cada època.
- * Conèixer i analitzar de forma crítica la professió docent en l'actualitat i les concepcions personals sobre la mateixa.
- * Conèixer les institucions i els models de formació permanent, la investigació i la innovació educatives.

Requisits

Els únics requisits que s'han de satisfer són els generals d'admissió al màster.

L'assignatura té un caràcter de formació bàsica i genèrica i, per tant, no té requisits essencials ni recomanables.

Competències

Guia docent

Específiques

- * Analitzar i qüestionar les pròpies concepcions sobre els diferents aspectes relacionats amb la professió docent (CE41) .
- * Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge que, basant-se en el treball individual i cooperatiu, facilitin l'aprenentatge de la matèria i fomentin l'educació en valors, la igualtat de drets, la ciutadania, el respecte als drets humans i la contribució individual i col·lectiva a la sostenibilitat social i ambiental (CE27) .
- * Conèixer les institucions, models i vies per a la formació permanent, la investigació i la innovació educatives, valorant aquests com una necessitat inherent a l'exercici professional (CE44) .

Genèriques

- * Conèixer la normativa i l'organització institucional del sistema educatiu i models de millora de la qualitat aplicables als centres educatius (CG9) .
- * Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribueixin a fer el centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on estigui situat; desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació dels estudiants de manera col·laborativa i coordinada; participar en l'avaluació, investigació i la innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge (CG8) .

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

El temari es desplega en tres grans blocs de continguts.

Continguts temàtics

- Bloc 1. Els contextos o àmbits educatius i els problemes transversals al sistema educatiu
 - 1.1. Principals problemàtiques que afecten el sistema educatiu.
 - 1.2. Els contextos o àmbits educatius de la societat contemporània. L'educació formal, no formal i informal.
 - 1.3. Les relacions entre els contextos o àmbits educatius.
- Bloc 2. L'organització dels centres educatius
 - 2.1. Legislació i normes bàsiques del Sistema Educatiu.
 - 2.2. Els òrgans de govern i de coordinació docent.
 - 2.3. Els instruments de gestió dels centres educatius.
- Bloc 3. El nou perfil del professorat
 - 3.1. Les funcions del professorat a la LOMCE.
 - 3.2. Les funcions socioeducatives de l'educació i del professorat.
 - 3.3. Competències professionals dels docents.

Guia docent

3.4. Professió docent, desenvolupament professional i formació permanent del professorat.

Metodologia docent

S'exposarà el contingut teòric dels temes a través de classes teòrico-pràctiques (grup gran), seguint diversos textos, material audiovisual i lectures de referència que serviran per a fixar el coneixements lligats a les competències previstes. Aquestes classes donaran pas a debats i a classes pràctiques en les quals s'aplicaran els continguts adquirits a situacions i contextos reals a partir de resolució de problemes, comentaris de textos, etc., amb la qual cosa es permetrà a l'alumnat d'iniciar-se i desenvolupar les competències previstes.

El professorat proposarà la realització d'activitats de treball en grup i individuals per a la realització de les quals tendran el suport del docent.

Amb el propòsit d'afavorir l'autonomia i el treball personal de l'alumne, l'assignatura forma part del projecte Campus Digital, dedicat a l'ensenyament flexible i a distància, el qual incorpora l'ús de la telemàtica a l'ensenyament universitari. Així, mitjançant l'Aula Digital, l'alumne tindrà a la seva disposició un calendari amb notícies d'interès, documents electrònics i enllaços a Internet i propostes de pràctiques de treball autònom.

Activitats de treball presencial (0,72 crèdits, 18 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes pràctiques	Classes magistrals i activitats pràctiques amb participació de l'alumnat	Grup gran (G)	En aquestes sessions es combinaran les presentacions del professor amb activitats d'aprenentatge individual i d'aprenentatge cooperatiu, mitjançant la distribució de l'alumnat en petits grups. Es fomentarà la intervenció de l'alumnat en aquestes classes on es presentaran els continguts teòrics mitjançant la discussió en gran i mitjà grup, la realització d'activitats pràctiques relacionades amb els continguts presentats i la posada en comú dels diferents punts de vista a partir de les explicacions del professor i del material complementari que s'aporti. Entre les tasques que es proposaran hi figuraran: - Breus presentacions magistrals del professor.- Debats a l'aula.- Anàlisi i comentari de documents i materials.- Presentació de situacions i estudi de casos i posterior anàlisi.- Anàlisi de documents audiovisuals.	18

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (2,28 crèdits, 57 hores)

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Aprofundiment del temari	Prèvia o posteriorment a l'exposició dels temes per part del professor, l'alumne haurà d'aprofundir en la matèria a través de lectures, vídeos, reflexió, recerca documental, etc. Per facilitar aquesta tasca a cada tema s'indicaran les fonts que s'han de consultar, les quals es posaran a disposició de l'alumnat a l'Aula Digital.	30
Estudi i treball autònom individual	Disseny i elaboració de la carpeta d'aprenentatge de l'assignatura	L'alumnat haurà d'elaborar una carpeta d'aprenentatge de l'assignatura que incorporarà els objectius, les reflexions que se'ls proposaran a principi de curs, l'avaluació de l'assignatura i l'autoavaluació. Les instruccions precises per a la realització d'aquesta carpeta d'aprenentatge es proporcionaran a l'inici del curs.	27

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Observacions:

1. Per a poder avaluar positivament l'assignatura, caldrà que l'alumne lliuri totes les activitats obligatòries –treballs en grup i carpeta d'aprenentatge– i haver assistit com a mínim al 65% de les sessions, participant i implicant-se en el desenvolupament d'aquestes de forma satisfactòria.
2. Totes les activitats obligatòries tenen una data límit de lliurament que s'especificarà a l'inici del curs.
3. Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació.
4. El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball o copiar a un examen és motiu de desqualificació; en aquest cas l'estudiant s'haurà de matricular novament el següent curs acadèmic per a poder superar l'assignatura.
5. Qualsevol activitat acadèmica que s'hagi de lliurar i presenti incorreccions ortogràfiques i gramaticals, d'estructura de continguts o una redacció inadequada, que dificulti la comprensió del contingut, serà qualificada negativament.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Guia docent

Classes magistrals i activitats pràctiques amb participació de l'alumnat

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	En aquestes sessions es combinaran les presentacions del professor amb activitats d'aprenentatge individual i d'aprenentatge cooperatiu, mitjançant la distribució de l'alumnat en petits grups. Es fomentarà la intervenció de l'alumnat en aquestes classes on es presentaran els continguts teòrics mitjançant la discussió en gran i mitjà grup, la realització d'activitats pràctiques relacionades amb els continguts presentats i la posada en comú dels diferents punts de vista a partir de les explicacions del professor i del material complementari que s'aporti. Entre les tasques que es proposaran hi figuraran: - Breus presentacions magistrals del professor. - Debats a l'aula. - Anàlisi i comentari de documents i materials. - Presentació de situacions i estudi de casos i posterior anàlisi. - Anàlisi de documents audiovisuals.
Criteris d'avaluació	Es valoraran les activitats realitzades a classe, la participació i actitud mostrada en les classes, la implicació en els treballs en grup i la capacitat de treball en equip, a través de procediments de coavaluació i d'heteroavaluació.

Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 5

Disseny i elaboració de la carpeta d'aprenentatge de l'assignatura

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (recuperable)
Descripció	L'alumnat haurà d'elaborar una carpeta d'aprenentatge de l'assignatura que incorporarà els objectius, les reflexions que se'ls proposaran a principi de curs, l'avaluació de l'assignatura i l'autoavaluació. Les instruccions precises per a la realització d'aquesta carpeta d'aprenentatge es proporcionaran a l'inici del curs.
Criteris d'avaluació	La carpeta d'aprenentatge serà elaborada de forma individual i es valorarà la planificació, estructura, aspectes formals, capacitat de reflexió, activitats d'ampliació, etc.

Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Els estudiants disposaran de materials i recursos per al seguiment de l'assignatura, els quals estaran disponibles a l'Aula Digital de l'assignatura. Aquests materials es consideraran bibliografia bàsica.

Bibliografia bàsica

- ARAGAY, X. (2017). *Reimaginando la educación. 21 claves para transformar la escuela*. Barcelona: PAIDÓS Educación.
- ESTEVE, J.M. *El sistema educativo ante la encrucijada del cambio social: una mirada hacia el futuro*. Disponible a <http://www.monografias.com/trabajos32/sistema-educativo-encrucijada-cambio-social/sistema-educativo-encrucijada-cambio-social.shtml>.
- GAIRÍN, J.; ANTÚNEZ, S. (2008). *Organizaciones educativas al servicio de la sociedad*. Madrid: Wolters Kluwer.
- IMBERNON, F. (2017). *Ser docente en una Sociedad compleja. La difícil tarea de enseñar*. Barcelona: Graó.
- OCDE (2018). *Manual per a entorns d'aprenentatge innovadors*. Barcelona: Editorial UOC.
- PERRENOUD, P. (2007). *Diez nuevas competencias para enseñar. Invitación al viaje*. Barcelona: Graó.

Bibliografia complementària

- BOLÍVAR, A. (2000). *Los centros educativos como organizaciones que aprenden*. Madrid: La Muralla.

Guia docent

- BURNS, T. i KÖSTER, F. (eds.) (2016). *Governing Education in a Complex World*. París: OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264255364-en>.
- CANO, E. (2005). *Com millorar les competències del docents. Guia per a l'autoavaluació i el desenvolupament de les competències dels professorat*. Barcelona: Graó.
- GENTO, S. (1994). *Participación en la gestión educativa*. Madrid: Aula XXI. Santillana.
- HARRIS, D. i WEST-BURNHAM, J. (2018). *Diálogos sobre liderazgo educativo*. Madrid: CESMA.
- IMBERNON, F. (2007). *La formación permanente del profesorado. Nuevas ideas para formar en la innovación y el cambio. 10 ideas clave*. Barcelona Grao.
- IMBERNON, F. (2010). *Procesos y contextos educativos. Enseñar en las instituciones de educación secundaria*. Barcelona: Graó.
- IMBERNÓN, F. (2014). *Calidad de la enseñanza y formación del profesorado. Un cambio necesario*. Barcelona: Octaedro.
- ISTANCE, D. i MACKAT, A. (2014). *The Future of the Teaching Profession: A New Scenario Set*. Occasional Paper 138. Melbourne: Centre for Strategic Education.
- LÓPEZ HERNANDEZ, A. (2007). *El trabajo en equipo del profesorado. 14 Ideas clave*. Barcelona: Graó
- MARCELO, C. (2001). *La función docente*. Madrid. Síntesis.
- MARINA, JOSÉ A.; BERNABEU, R. (2007). *Competencia social y ciudadana*. Madrid: Alianza Editorial.
- MARTÍN GARCÍA, X.; PUIG ROVIRA, JOSEP M^a (2007). *Les set competències bàsiques per educar en valors*. Barcelona: edit. Graó.
- OECD (2015). *Schooling Redesigned: Towards Innovative Learning Systems*. París: OECD Publishing, <http://dx.doi.org/10.1787/9789264245914-en>.
- OLIVER, M.F. (2007). *La formació per a la docència*. Palma: Edicions Ferran Sintes.
- OLIVER, M.F.; FORTEZA, D. i URBINA, S. (2015). Análisis del perfil competencial del profesorado europeo. *Profesorado, revista de currículum y formación del profesorado*, Vol. 19 (2), 281-301.
- ONETTO, F. (2018). *Rol directivo y gestión del cambio. Poder y liderazgo en la micropolítica institucional*. Barcelona: Graó
- PERRENOUD, P. (2004). *Desarrollar la práctica reflexiva en el oficio de enseñar*. Barcelona: Graó.
- PUIG ROVIRA, J. (1999). *Feina d'educar*. Barcelona: Edicions 62.
- SCHÖN, D. (1998). *El profesional reflexivo. Como piensan los profesionales cuando actúan*. Madrid: Paidós.

Altres recursos

- LLEI ORGÀNICA 2/2006, de 3 de maig, d'educació (BOE 106, de 4-5-2006) amb modificacions introduïdes per la LOMCE_LLEI ORGÀNICA 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat (BOE 295, de 10-12-2013)
- Decret 73/2008, de 27 de juny, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears.
- DECRET 95/2010, de 30 de juliol, pel qual es modifica el Decret 73/2008, de 27 de juny, que estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears (BOIB 07/08/2010 núm. 116).
- Decret 82 /2008, de 25 de juliol, pel qual s'estableix l'estructura i el currículum del batxillerat a les Illes Balears.
- DECRET 120/2002, de 27 de setembre, pel qual s'aprova el reglament orgànic dels instituts d'educació secundària (BOIB 05/10/02 núm. 120) art.69 derogat pel Decret 39/2011 de 29 d'abril (BOIB 05/05/2011 núm. 67).
- Instruccions de la Direcció General d'Administració, Ordenació i Inspecció Educatives sobre l'elaboració de les programacions didàctiques a l'educació primària i a l'educació secundària obligatòria de les Illes Balears per al curs 2009-2010 (01/09/2009).
- ORIENTACIONS per a l'elaboració de la concreció curricular i de les programacions didàctiques. DGAOIE (20/11/2009)

Guia docent

- RESOLUCIÓ del conseller d'Educació i Cultura per la qual s'aproven les instruccions d'organització i funcionament dels centres públics d'educació secundària, per al curs vigent. Disponible a http://weib.caib.es/Normativa/educacio/index_general_.htm

